

PARASHAT WAJEESJEV

Messiaanse Gemeente Beit-Nitzachon

Parashat Wajeesjev

Pnee Ha-Tora - Parels van de Tora

Parashat Shevoea – wekelijkse Schriftlezing

Tora: Bereesjiet/Genesis 37:1 – 40:23

Haftra: Amos 2:6 - 3:8

Brit Ha-Chadasha: Mifalot Ha-Shilichim/Handelingen
7: 8-10, Ha Ivriem/Hebreeën 11: 21-22

Bereesjiet 37:1-2 is de hoofdgedachte!

WAJEESJEV (en hij woonde): “Ja’akov woonde in het **Eretz megoeree Aviv** (in het land, waarin zijn vader een **ger** “vreemdeling” was) in **Eretz Kna’an**. Dit is de **toledot** (geschiedenis) van Ja’akov. Joseef, zeventien jaar oud – hij was **na’ar** (een puber, vrijgezel) – verichten met zijn broeders, de zonen van Bilha en de zonen van Zilpa, de **ne'shee Aviv** (de vrouwen van zijn vader), de schapen te hoeden. En Joseef bracht **dibbatam ra'aa** (een slecht kwaad verslag, gerucht) aangaande hen aan hun vader over. - *Vertaalt uit de Orthodox Jewish Bible (OJB)*

De sod in het het verhaal?

Wajeesjev is de negende parsja in de Tora, telt 112 pesoekiem, verzen, 1558 woorden, 5972 letters en is hiermee de 24e na langste parsja.

Korte samenvatting

Ja’akovs meest geliefde zoon, Joseef, krijgt van hem een fraai, kleurig gewaad. Joseef vertelt zijn broers van zijn dromen: de ene waarin de graanschoven van de broers buigen voor de zijne, de andere waarin de zon, de maan en de sterren voor hem buigen. De broers krijgen een hekel aan hem en als Ja’akov hem erop uit stuurt om naar de welstand van de elders weidende broers te informeren, besluiten ze hem te doden. Op voorspraak van Re’oeween werpen ze hem echter in een droge put. Jehoeda stelt voor hem aan een juist langskomende karavaan te verkopen. Het gewaad dopen de broeders in het bloed van een geitenbokje en laten het door een gezant aan Ja’akov brengen. Deze veronderstelt dat Joseef door een dier verscheurd is. Hij is ontroostbaar. In Egypte wordt Joseef verkocht aan Potifar, de overste van de lijfwacht.

Hoofdstuk 38 onderbreekt het verhaal van Joseef voor de geschiedenis van Jehoeda, zijn zonen en Tamar, de vrouw van zijn eerstgeboren zoon. Zij wordt weduwe van de oudste zoon van Jehoeda. Volgens de regels van het zwagerhuwelijk trouwt ze met de tweede zoon, Onan, die eveneens zijn zaad verspilt om zwangerschap te voorkomen. Ook hij sterft. Tamar ziet dat Jehoeda haar zijn derde zoon Sjela niet geeft. Radeloos besluit Tamar nakomelingschap te verwerven via Jehoeda. Dat lukt via een truc. Zij wordt één van de voormoeders van koning David en van onze Masjiach Jesjoea.

Weer terug naar Joseef: hij verwerft de gunst van zijn meester en zijn meesteres wil hem verleiden. Hij weigert. Door deze belediging beschuldigt zij hem valselijk, zodat hij in de gevangenis wordt geworpen. Ook daar klimt hij op. Hij duidt de dromen van de wijschenker en de bakker van Fara’o juist. Na zijn vrijlating vergeet de schenker zijn belofte een goed woordje voor hem te doen bij Fara’o.

Alles wat er gebeurd is met Jakob zal Jozef overkomen!

De parsja van deze week opent met een paradox:

Dit zijn de nakomelingen van Jakob: Jozef was zeventien jaar oud. . . (**Bereesjiet 37: 2**)

Zou dit vers niet moeten zeggen: "Dit is de geschiedenis van Jakob: Ruben, etc."? Waarom Jozef?

Omdat alles wat er gebeurd is met Jakob zal Jozef overkomen. Zoals Jacob besneden geboren werd, zo werd Jozef besneden geboren. Zoals Jacob's moeder onvruchtbaar was zo was Jozef's moeder onvruchtbaar. Zoals Jacob's moeder moeite had met de bevalling, zo had Jozef's moeder moeite met de bevalling. Zoals Jacob's moeder twee zoons baarde, zo droeg Jozef's moeder twee zonen. Zoals Jacob werd gehaat door zijn broer, zo werd Jozef door zijn broers gehaat. Zoals Jacob's broer hem zocht te doden, zo zochten Jozef's broers hem te doden.

Jacob was een herder en Jozef was een herder. Jacob werd vervolgd, en Jozef werd vervolgd. Jacob werd gezegend met tien zegeningen, en Jozef werd gezegend met tien zegeningen. Jacob werd verbannen uit het Heilige Land, en Jozef werd verbannen uit het land. Jacob nam een vrouw buiten het Land, en Jozef nam een vrouw buiten het Land. Jacob verwekte kinderen buiten het Land, en Jozef verwekte kinderen buiten het Land. Jacob werd begeleid door engelen, en Jozef werd begeleid door engelen. Jacob werd groot gemaakt door middel van een droom, en Jozef werd groot gemaakt door middel van een droom.

Het huis van Jacob's schoonvader werd gezegend door Jacob's credit, en het huis van Jozef's schoonvader werd gezegend door Jozef's credit. Jakob kwam af naar Egypte, en Jozef ging af naar Egypte. Jacob eindigde de hongersnood, en Jozef eindigde een hongersnood. Jacob bezwoer [zijn kinderen], en Jozef bezwoer [zijn broers]. Jacob bracht [zijn kinderen], en Jozef bracht [zijn broers]. Jacob overleed in Egypte, en Jozef stierf in Egypte. Jacob werd gebalsemd, en Jozef werd gebalsemd. De botten van Jakob werden teruggebracht [vanuit Egypte naar het Heilige Land], en de beenderen van Jozef werden teruggebracht [vanuit Egypte naar het Heilige Land]. . .

Jacob de vader van stammen, en Jozef verwekte stammen. Jacob was zijn vader 22 jaar kwijt, en Jozef was zijn vader 22 jaar kwijt. Jacob werd contractarbeider op grond van een vrouw, en Jozef werd gevangen genomen op grond van een vrouw. Jacob ondersteund Jozef voor 17 jaar lang, en Jozef ondersteund Jacob voor 17 jaar lang. . . - **Midrasj Rabba, Zohar, et al**

Voetnoten

- **Midrasj** (Hebreeuws: מדרש; "onderzoek" of "uitleg", meervoud midrasjim) is een Hebreeuws woord dat op de methode van exegese van Bijbelse teksten duidt. *Midrasj* kan ook verwijzen naar een compilatie van lessen, in de vorm van commentaar over de Tora (Tenach).
- De **Zohar** is een verzameling commentaren op de Tora (de vijf boeken van Mozes). Het is geschreven in klassiek Aramees en klassiek Hebreeuws. De Zohar is niet een enkel boek, maar een verzameling boeken. Het aantal boeken bevat o.a profetieën, inzichten over Masjiach, de oorsprong en de structuur van het universum, de natuur van de ziel, zonde, vergeving, goed en kwaad en andere gerelateerde onderwerpen.

Ja'akov en Jozef zijn één

Rabbijnse commentaren leggen uit dat Ja'akov en Jozef één zijn. Om dit idee te begrijpen, moeten we eerst de vader-zoon relatie in het Joodse gedachtegoed verkennen.

De Talmoed leert ons dat de zoon een onderdeel is van zijn vader.

Jitzhak Kasdan belicht de volgende passage: "Inderdaad, dit is de onderbouwing van het concept in de g'marah (**Sanhedrin 104 a**) dat " b'ra m'zakeh ABA "- een zoon brengt verdienste aan zijn vader door middel van goede daden, het leren van Tora, enz. Hij doet dat omdat "**b'ra karee d'avoëa**" (vgl **Eroevin 70b**), een zoon wordt beschouwd als een verlengstuk - letterlijk het been - van zijn vader, hetzij omdat de zoon en vader maken deel uit van elkaar (dat wil zeggen, worden samengevoegd) of omdat de vader wordt beschouwd als de Gorem, de oorzaak van de acties van zijn zoon (dat wil zeggen, omdat de zoon hem emuleert door te volgen in zijn voetsporen). Met andere woorden, daden en prestaties van de zoon worden beschouwd als vader's en zijn ten gunste of credit naar de vader. " - **Yitzhak Kasdan, begrip van de mitswa van Hespèd**

Jozef leeft nog steeds

In Parsja Wajeesjev (**Genesis 37: 1-40: 23**), maken we kennis met het leven van twee individuen, Joseef en Jehoeda. Deze twee individuen vormen samen de twee draden in het verhaal, die aan elkaar zijn verweven, de uitbreiding van de hele weg naar de verlossing, om uiteindelijk aan te sluiten op de Masjiach.

Het concept van de Messias in het jodendom is diep veelzijdig.

In het Joodse gedachtegoed, is er een dualiteit in het gedachtegoed van het concept Masjiach: Masjiach Ben Joseef en Masjiach ben David. In het algemeen, als mensen spreken van de Messias, verwijzen ze vaak naar de Masjiach ben David, wiens missie is om de ballingen van Israël te verzamelen, de wederopbouw van de tempel en stellen de wereldvrede. De missie van Masjiach Ben Joseef, is echter heel anders. Zijn doel en het uiteindelijke doel is hetzelfde, maar hij sterft eerst in het proces.

Een van de fundamentele teksten tot de dood van Masjiach Ben Joseef studeren is Zacharia 12:10

'En ik zal uitstorten over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem een geest van genade en gebeden; zodat wanneer ze kijken op mij, op Hem die zij doorstoken hebben, zij zullen over Hem rouwklagen, als één rouwt voor een enig kind, en weent over hem heen, als één weent over een eerstgeborene. " - **Zacharia 12:10**

Voetnoten

- De **Talmoed** Hebreeuws: (**תלמוד**) (= mondelinge leer) is na de Tenach. Het belangrijkste boek binnen het jodendom. Het bevat de commentaren van belangrijke rabbijnen en andere schriftgeleerden op de Tenach.
- De **Gemara** (Aramees: **גמרא**) zijn de commentaren van belangrijke rabbijnen, wetsgeleerden, filosofen en anderen op de Misjna wat uitleggingen zijn van de Tora. Oorspronkelijk was de Misjna mondeling doorgegeven maar in de late oudheid en vroege middeleeuwen werden de Misjna en Gemara schriftelijk vastgelegd in wat nu bekend is als de Talmoed.
- **Midrasj** (Hebreeuws: **מדרש**; "onderzoek" of "uitleg", meervoud midrasjim) is een Hebreeuws woord dat op de methode van exegese van Bijbelse teksten duidt. Midrasj kan ook verwijzen naar een compilatie van lessen, in de vorm van commentaar over de Tora (Tenach).
- De **Talmoed** en andere Rabbijnse bronnen.

De Gemara geeft commentaar op deze passage,

"Wat is de oorzaak van deze rouw [vermeld in de laatste geciteerde vers]? - R. Dosa en de Rabbijnen verschillen op dit punt. Eén verklaarde, 'De oorzaak is het doden van de Messias, de zoon van Jozef', en de ander verklaard, 'De oorzaak is het doden van de Kwade Neiging (**Jetzer ha raa**)'. Het is goed volgens hem, die uitlegt dat de oorzaak is het doden van de Messias, de zoon van Jozef, omdat die goed is het eens met het vers uit de schrift, "En zij zullen op mij kijken, omdat ze hem hebben doorstoken, en zij zullen hem beklagen als één die treurt voor zijn enige zoon ... " – **Talmoed traktaat Soeka 52a, Soncino Pers Edition**

De Talmoed gaat verder,

"Onze rabbijnen onderwijzen: De Heilige, gezegend is Hij, zal tegen de Messias zeggen, de zoon van David (Moge hij zich spoedig openbaren in onze dagen!)," Je mag mij alles vragen en ik zal het je geven ', zoals men zegt, 'ik zal u vertellen van het besluit, enz. Deze dag heb ik u gebaard, vraag het mij en ik zal u de volken, om uw erfenis te geven.' Maar als hij ziet dat de Messias, de zoon van Jozef wordt gedood, zal hij zeggen tot Hem: 'Heer van het Universum, ik vraag u alleen het geschenk van het leven'. 'Met betrekking tot het leven, Hij zou hem antwoorden: 'Uw vader David heeft al geprofeteerd dit betreffende over u', zoals men zegt, 'Hij vroeg het leven van je, je gaf het aan hem, [zelfs lengte van dagen voor eeuwig en altijd].' - **Talmoed traktaat Soeka 52a, Soncino Pers Edition**

Dit is de enige passage waar de Masjiach Ben Joseef wordt genoemd in de Talmoed. Hij is een mysterieuze en raadselachtige figuur, die opduikt in de geschriften van de Midrasj, Zohar en later rabbijnen, en het is de focus van het boek **Kol Ha-tor**, Stem van de Tortelduif, geschreven door R 'Hillel Shklover, de discipel van de Vilna Gaon (1720 CE - 1797 CE). In het jodendom, het is gezegd dat de Messias in elke generatie, een **Tsadiék Ha-dor** (Eén rechtvaardige in een generatie), die de missie van de Messias tot op zekere hoogte vervult. Hoewel dit waar is, is het niet het idee van een ultieme Messias ben David, die de vrede herstelt, om de wereld te verordenen. Op dezelfde wijze hebben er verschillende individuen de rol gegeven van Messias zoon van Jozef vervult in hun geslachten tot op zekere hoogte.

Volgens de rabbijnen, Jitschak, Jehosjoea ben Noen, Jona Ha-Navi (de profeet) alle vervulde deze rol, en het waren profetische prototypes van de uiteindelijke Masjiach Ben Joseef. Een van de duidelijkste beelden van de missie van Masjiach Ben Joseef wordt verteld in het leven van Joseef Ha-Tsadiék, vanwaar de naam "Ben Joseef" is afgeleid.

R 'Ari Kahn van Aish.com legt uit: "Joodse traditie spreekt van een extra Masjiach, een niet zo bekend of voldoende bekend: Masjiach ben Joseef (de Messias, de zoon van Joseef). Deze week in de parsje het is niet alleen het verhaal van Joseef en Jehoeda, twee dominante persoonlijkheden; het is veel meer! Wetende dat Joseef en Jehoeda vertegenwoordigers zijn van de twee elementen van de Verlossing (**ge'oela**). We zijn genoodzaakt te herlezen en het heroverwegen van deze week Parasha op het meta-niveau, het onderzoeken van zowel de persoonlijke verhalen en het gedrag van de twee belangrijkste personages, alsmede de gevolgen daarvan op de joodse view op het Messiaanse **ge'oela** (verlossing). Zoals Joseef, Masjiach Ben Joseef is een kwetsbare Messias is. We weten niet hoe zijn missie zal werken, want, zoals Joseef, zijn positie onzeker was, en soms leekt het erop dat hij zal lopen in vallen van anderen en zal falen. Er waren tijden dat Ja'akov avinoe persoonlijk dacht dat Joseef dood was - maar met heldere woorden sprak Ja'akov avinoe zelf: "**Od Joseef Chai!** Joseef leeft! 'Deze woorden klinken nog steeds door de geschiedenis, en op basis van dit grote mystici, die eveneens van toepassing zijn op de Masjiach Ben Joseef. Net zoals de geruchten, die toen over de ondergang van Joseef's door iedereen werd aangenomen. Zo zal Masjiach Ben Joseef uiteindelijk volledig slagen. " - **R 'Ari Kahn, Wajeesjev, Ketz-Bavel-Zeroebavel, Aish.com**

Tot slot

”En Ja’akov woonde in het land van het (tijdelijke) verblijf van zijn vader, het land Kena’an” (Gen. 37:1)

Hier vlak voor – aan het einde van de vorige parsja Wajisjlach – staan de hoofden, families en woonplaatsen van de stam **Esav** (Esau) beschreven, die uiteindelijk in een vast woonland terechtkwamen, het land Se’ier of Edom. Maar Ja’akov verkoos het om in een vreemd land te wonen genaamd Kna’an.

Avrahams levensideaal en toekomstbelofte kon alleen Ja’akov avinoe voortzetten. **Esav** (Esau) kon dat niet en ambieerde dat ook niet, aldus Nachmanides (**Ramban 12e-13e eeuw**).

Stamvader Jehoeda trouwde met ene Sjoe’a. Deze stierf vroegtijdig. Zij kregen twee kinderen, Eer en Onan. Die stierven door een sexuele overtreding, iets wat zeer gebruikelijk was in het zedeloze Kna’an. Uiteindelijk verenigde Jehoeda zich met Tamar, een achterkleindochter van Sjem, de zoon van Noach. Uit hun verbintenis zou de dynastie van de Masjiach voortspuiten.

En het geschiedde in die tijd... (Bereesjiet 38: 1)

De zonen van Jakob waren bezig met de verkoop Jozef, Jacob werd in beslag genomen door zakengoed en vasten, en Juda was bezig met het nemen van een vrouw, terwijl de Heilige, gezegend zij Hij, het aan creëren was het licht van de Messias. (Peretz, geboren van Juda en Tamar. Dit zijn de voorouders van Koning David en de Messias.) - **Midrasj Rabba**

Karakter van Masjiach: “Joseef nu was schoon van gestalte en schoon van uiterlijk” (**Bereesjiet 39:6**) In de Talmoed wordt Joseef de **tsadiek** (rechtvaardige) bij uitstek genoemd. De tsaddiek is de joodse hero.

Hoe definiëren wij een held?

In de Spreuken van de Vaderen (**Pirke Avot 4:1**) staat: “Ben Zoma zegt: Wie is wijs? Hij die van anderen leert. Wie is een held? Hij die in staat is zich te bedwingen en te beheersen. Wie is rijk? Hij die blij is met wat hij heeft. Wie krijgt eer en bewondering? Hij die andere mensen eert en bewondert”.

We zien hier dat het Jodendom geen heldenverering kent, zoals dit in sommige culturen gebruikelijk was en is. Opscheppen over kracht, rijkdom of intelligentie is uit den boze. De definitie van een held is iemand die in staat is zich zelf te beheersen, zijn lusten en passies te bedwingen en zijn verlangens te beteugelen. Het Jodendom kent dus geen heldenverering als in de Middeleeuwse ridderromans of zoals in de Griekse mythen en sagen. Onze helden zijn helden van de geest. Mensen die boven hun aardse beperkingen, kleine belangetjes, moeilijke omstandigheden, eigenwaan of zelfverbeelding zijn uitgestegen.

שבת שלום - Shabbat Shalom,
David Prins

"Egypte zal in de toekomst een geschenk aan de Messias aanbieden. De heilige gezegend is hij zegt tegen de Messias: Aanvaard het, want Egypte heeft mijn kinderen gastvrijheid geboden." - **Babylonische Talmoed Traktaat Pesachim 118b**